

Un cop de mà

El desvetllamots

Rumiar

Rumiar vol dir 'pensar o considerar detingudament un assumpte, sotmetre alguna cosa a la consideració mental'. Per exemple:

Hem de rumiar-ho bé abans de decidir què fem.

La proposta és bona, però deixa-m'ho rumiar un parell de dies.

Cada vegada rumiem menys. Solem pensar, meditar, reflexionar, calcular..., però utilitzem poc el verb *rumiar*, potser perquè per influència del castellà l'associem amb el que fan els animals remugants.

En català, les persones podem rumiar i remugar, però els animals només remuguen. *Rumieu-vos-ho bé!*

Etimologies

Regalèssia

La regalèssia (*Glycyrrhiza glabra*), també anomenada *regalíssia*, és una herba que es fa a la vora dels rius i en llocs herbosos humits de la terra baixa, i de la qual s'aprofiten les arrels i el rizoma, dolços, llargs i cilíndrics.

El nom d'aquesta planta prové del llatí tardà *liquiritia*, que és una alteració del mot grec *glykýrriza*. La forma grega és composta de *glykús*, que vol dir 'dolç', i *rhíza*, que significa 'arrel'.

Que diu que què?

WhatsApp

La denominació comercial *WhatsApp*, de missatgeria instantània, se sol escriure en minúscules (*whatsapp* o *whatsap*) quan es refereix a un missatge enviat per aquest mitjà.

*Fes-me un **whatsap** quan sàpigues a quina hora arribaràs.*

*M'enviarà un **whatsapp** amb les dades de contacte.*

Ara bé, en registres formals, sobretot per a usos comercials, és més adequat escriure *WhatsApp* (amb majúscula inicial).

*Sisplau, envii'm un missatge de **WhatsApp** quan sàpiga l'hora d'aterratge.*

Pel que fa a la forma verbal derivada *whatsapejar*, només es considera acceptable.

Com ho dius?

Pronunciació d'algunes consonants finals

En català central no pronunciem algunes consonants a final de paraula. Els casos més freqüents són els de la *r* (*carnisser*, *callar*, *ahr*), o de la *t* o la *d* després de *n* o *l* (*cantant*, *moltt*, *profundd*, *esvelt*).

Un cas que sol generar dubtes és el de la *l* final, que tampoc no es pronuncia en moltes paraules planes, com ara *llombrígol*, *nínxol*, *plànol*, *bonítol*, *llamàntol* o el nom del municipi ripollès de *Campdevànol*.

Núm. 75

Octubre
2017

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL

Un cop de mà

L'apunt al punt!

Verbs amb subjecte múltiple

Quan en una oració hi ha dos subjectes o més coordinats amb la conjunció *i* o amb la conjunció *o*, el verb se sol usar en plural. Per exemple:

*L'Anna o l'Enric te'n **poden** informar.*

*L'Isaac i la seva germana **han dit** que no vindran a sopar.*

*El delegat sindical i el responsable de premsa **parlen** amb els periodistes.*

*Reservarem el material i la sala que més ens **convinguin**.*

Ara bé, si el subjecte múltiple va darrere del verb, sobretot en la llengua parlada, se sol fer la concordança en singular, perquè en el moment de començar la frase el parlant potser no sap exactament quins elements formen el subjecte. Per exemple:

***Vindrà** la seva mare o la seva germana.*

*Sisplau, digues que **entri** la Paula o la Núria.*

*M'**agrada** el vestit blau i la jaqueta grisa.*

És desagradable el to autosuficient i els fums amb què s'adreça als treballadors.

Núm. 75

Octubre
2017

Un nom per a cada cosa

Prim

L'adjectiu *prim* s'utilitza per expressar que alguna cosa té poc gruix, poca consistència, poca densitat, poc cos; per exemple, *un llibre prim*, *una veu prima*, *un vi prim*, *una terra prima*. Si s'aplica a una persona o un animal, hi ha molts sinònims de *prim* que expressen matisos. Així, si es tracta d'algú que és eixut de carns, es pot dir que és *magre*, *sec*, *sec com un gaig*, *eixut* o *escardalenc*. En canvi, si es vol fer referència a una persona o un animal que és *prim* per manca de creixement o del desenvolupament normal, es pot dir que és *escanyolit*, *escarransit*, *desnerit* o *neulit*, o també que és un *nyicris* o *una nyicris*. Vegem-ne alguns exemples:

*Van decidir que l'Ignasi, que era el més **escanyolit**, intentaria passar per l'esclotxa que havia quedat entre els taulons.*

*Enmig d'aquella misèria hi havia mitja dotzena de criatures **neulides**.*

*Té dotze anys, però és un noi tan **escarransit** que sembla que en tingui vuit o nou.*

*Qui és aquell home tan alt i **escardalenc** que seu al costat de l'Anna?*

*Ha fet una dieta massa estricta i ha quedat ben **magra**.*

I el mes vinent...

Quin sinònim de viu utilitzaries per completar la frase següent?

És un vailet desnerit, però és _____ i llest com una mostela.

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

CNL DEL
VALLÈS ORIENTAL

HI HA PERSONES QUE VOLEN PARLAR CATALÀ,
TENS 10 HORES PER CONVERSAR-HI?

VOLS PARLAR CATALÀ?
TENS 10 HORES PER PRACTICAR-LO?

APUNTA'T AL
VOLUNTARIAT PER LA LLENGUA

Informació i inscripcions: oficines i serveis de català del Vallès Oriental
www.vxl.cat www.cnl.cat/xarxa/cnlvallesoriental